

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ  
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**  
Львів, Ринок 10. II. пов.  
Конто почт. шл. 143.322.  
Адреса для телеграм:  
„Діло“ Львів.  
Гол. Редактор приймає  
від 11—12 год. пенс. посл.  
Реклама не застосовується.

**ПЕРЕДПЛАТА:**  
Місячно в краю 4/30 за  
ЗА ГРАНИЦЕЮ:  
В Америці 1 дол., Франції,  
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,  
Італії 7/50 зл., Німеччині 7/50  
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,  
Чехословаччині 30 ч. к. Руму-  
нії 150 лей, Болгарії 7/50  
зл., Австрії 7/50 зл. Зміна  
цього 1 дол.

**В справі оголо-  
шень звертатися  
до Адміністрації.**  
ЦІНА  
ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
20 сот.

## Зредукований кабінет, або і як робиться кризу.

Незакінчена трагікомедія з прольогом.

(Від власного кореспондента.)

Варшава, 29. квітня.

Прольог. — річ діється п'ять місяців тому в кулуарах варшавського союму. Велика метушня, всі порушені диміцією великого санатора, прем'єра й міністра фінансів В. Грабського і питання: Що буде? З діяльностей довідуємося, що армія уступив, не зважаючи на умови „Bank of England“, привезені директором Польського Банку п. Млинярським, умови, що передбачували закордонну позичку для порожньої польської каси лише під умовою повної чужинської контролю над державною господаркою. Загрожений „престіж“, загрожена недоторканість суверенних прав, Злоза вікон, з вулиці, долігують ремстаючи оклики винужденілої, податками й безробіттям винищеної товпи. Час до часу приглушує розмови бренькіт острог. Виходить граф Скішинський, дуже милый елегантний пан з аристократичними манірами, і виголошує високопатріотичну промову на тему „Єдиний — не даймося!“ Лунають оклики „віват“, серед яких вносять на сцену великий стіл із зеленим суком, за який мерщій із п'ять найголосніших горлачів, — представників найповажніших

лішко 18.000 залізничників, зредукувати платні урядовцям XI. категорії, ухвалити новий „поголовний податок“ — від існування. ППС, заявляє найвище своє обурення на таку пропозицію і від себе пропонує стягнути мастковий податок, наложити спіртовий податок, повернути підваснені урядничі платні, не рухати робітників ес. Обі сторони заявляють, що узгодження поглядів є неможливе. Одночасно обі сторони застерігаються, що не думають про інфляцію, дарма, що мін. Здзеховський пропонує випустити нових 80 мільйонів на залагання бюджетової діри, а ППС, радить видати скарбові бони, забезпечені гіпотекую на державному майні. ППС, згодошув виступ з коаліції, її міністри подаються до димісії. Ситуація тривожна, чути знову бренькіт острог, — на овиді появляється силвеста ген. Розвадовського і ген. Юзефа Галлера, але в цю мить спеціально колись аднос покликана військова комісія стверджує, що оба ці генерали завилили у банкрутці фірми „Zrzęzenie praco“, яка м. н. „нарвала“ заграничні банки на величезні суми. Надзвичайно гострі постанови комісії (видалити ген. Розвадовського, шефа кавалерії, з армії та покарати дисциплінарно ген. Галлера) пригадують знову, що існує Сулейовка та що всякі генеральські замашки, звернені проти Сулейовки, нині згорі засуджені на невдачу. Драматичне напруження доведено до кульмінаційної точки (так каже клясична будова 3-дієвої драми), а від цього — долар скаче на 10/50.

Дія III. відбувається частинно в кабінеті Скішинського в президії ради міністрів, частинно в Бельведері. Прем'єр Скішинський категорично заявляє членам „зредукованого кабінету“, що він згодошує димісію цілого уряду. Вони приймають це до відома і Скішинський їде до Бельведеру. В Бельведері президент Войцеховський питає пана графа, кому на його думку треба поручити складання нового кабінету. На це п. граф відповідає скромно, що погляд пап. Гломбінського (З. Л. Н.), Вітоса (П. П.), Хашинського (Х. Д.) і Понсея (Н. П. Р.) такий, що він, Скішинський, є найкращим кандидатом. Президент дуже вдоволені цим, не кличе вже ані маршалка союму ані ніякого іншого політика, лише просто „не приймає димісії“ кабінету. Скішинський „під примусом“ президента (це ж демократична республіка!) залишається на становищі та вдоволено поважає президента про нову коаліційну арифметику: ЗЛН. — 101 голосів, Пяст — 53, ХД — 43, НІР. — 17, і комбатанти: ХН — 19, група Іс. Матакевича — 5 і безсмертний лєккіс — 4, — разом 242, себто на яких 10 голосів навіть „забагато“. Криза закінчена, — нудно і мляво.

— Ось ціла історія розіграної в останніх днях трагікомедії з урядовою кризою. Її хід був заздалегідь укартований Вітосом. Гломбінський

і Понселем. Комедією було постійне оперування фразами „необхідності великої коаліції“, комедією було зголошування димісії цілого уряду, комедією було заперечування прем. Скішинського перед соціалістами, що він був лише „медіатором“ поміж обома крилами союму й „ніколи не згодиться“ фігурувати на чолі одиобоккого правительства. На ділі згорі існував один, у деталях вироблений план: позбулися ППС. і обновили старий „Хієно-Пяст“. І тому комедією є теж звалювання нині вини на през. Войцеховського, що це він, мовляв, у всьому винуватий і за все відповідає. Однак кермування при помочі закулісових інтриг державним життям, всупереч парламентаризму звичая і парламентарної етиці (це останнє торкається головно НІР., яка три дні тому прийняла вже рішення про виступ з коаліції, а фактично за якісь тайні концесії залишилась в уряді правити!) — це вже не комедія, а трагедія держави.

Нині Польща має уряд без міністрів і без більшості. Над портфелями, покинутими П. П. С. йтимуть іще торги, поки що є вони в руках анонімів. Більшість же, що спирається на монархістичну реакцію Дубановича-Стронського і на демократичну нар.-робітничу партію Понсея, при асисті Матакевича й Ількова, — така більшість кожної хвилини може провалитися. Правда, правди адалася її інтрига на прочуд. П. П. С. залишилась „у дураках“ і єдиним аргументом, яким вона може потішати себе, це добути „свободи слова“ у промозгах на 1. травня. П. П. С. „реабілітувала“ себе, „порвавши з реакцією“, але активно-політична партія ніколи не реабілітується ставленням себе поза скобки та віддачею влади в руки противникам. І це незручне положення нового правителів уряду й обуреної лівиці — почувають і одні і другі. Правити чус, що її перемога є дуже мало вартна, може бути дуже коротка та закінчиться фатально. Не диво, що нинішній

„Курер Варшавський“ замість радити з перемоги — дає лівіцію. Лівіація робить веселу міну до сумної справи і заходитьсь біля організації „демократичного фронту“, заличаючись так до — національних меншостей. Трудно повірити в можливість порозуміння розбитої на дрібні кусні польської лівіції. Ще трудніше вірити в можливість наївності „меншостей“, які стільки разів перевірили вже верність обіцянок польської „демократії“ на соймовому терені. Домагались нині довіри на кредит — це річ ризикозна. Правити побідила своєю метушливістю. Інша річ — верність цієї рухливості. Всеж таки фактом є, що втративши вже цілком Войцеховського й Сікорського, лівіція втратила нині ще одного „свого“ чоловіка — Скішинського. Він перейшов до табору Хієно-Пяста і реклямуючи себе — торочить нині про „комуністичні райлітowie“ (див. піовіршальний „Нови Курер Польський“). Єдиний вихід зі ситуації, єдино льогичний і раціональний: розпуск гнилого союму й розписання виборів — не береться під увагу, бо цих виборів боїться однаково

правити, як і лівіція. З чим вони прийдуть перед виборами?

З нинішнього кабінету кепкує собою польська преса. Зве його „кадубово-безголовим“, „зредукованим“, а „замах стану“, який перевела правити за посередництва Скішинського, звється „kawai-om stan“, або навіть — як пише „Курер Поранний“ (орган марш. Пілсудського) — „ordynaryjny kawai-om stan“. Все воно на купу — та атмосфера вічних інтриг при повній безпродуктивності, хоробливе амбіциозне честолюбство державних діячів зі шкодою цілого устрою, ця негідна забава у кризі і „перевороті“ — є дійсно комедією глибоко-трагічного для Польщі змісту. Вона ще незакінчена, її епізоду ще нема. Та лівіація вже недовго прийде і на нього чекати, бо ж справді: всякий початок мусить мати врешті-решт свій кінець.

І. Недрик.

## Кріза Ліги Націй.

Можливі розв'язки і перепони в реорганізації.

Бувавший бельгійський прем'єр, гр. Картон де Віар, член одної зі секцій Ліги Націй, висловив кілька думок про теперішню стадію підготовки праці для перетворення Ліги Націй. На його думку зборам Ліги в вересні грозить подвійна небезпека. Якщо її не попередить позая дипломатична підготовка, вони скінчаться невдачею. Держави повинні полишити більшу свободу своїм уповноваженням у цих нарадах. Нема нічого гіршого як накладати на таких представників обмеження та зобов'язання.

Щораз більше чуємо голосів, що для організації Ліги Націй краще було би оминути нинішньої методу, при якій одна держава може тримати в шаку всі інші держави. Труднощі в тім, що треба найти таку формулу, яка одночасно зберігла би принцип суверенності та рівності всіх держав. Інша розв'язка така, щоби не робити теоретичної різниці між постійними і непостійними місцями в Раді Ліги, прийнявши одночасно практичне рішення, що великі держави: Англія, Франція, Японія, Італія та Німеччина, лишаться завжди членами Ради. Подібна організація існує у швейцарським законодавстві: гол. кантони Цюрих, Берна і Вод мають постійних представників у союзній раді. Треба би надуматись над тим, чи виникло б таке однорідних місць в Раді.

Бельгійський дипломат при всьому оптимізмі, не скривав сумнівів щодо перепон у реорганізації Ліги Націй.

## До чого служить релігія?

Молитви, патріотизм і даноси

Передзвоню в досліднім перекладі таку нотику зі „Слова Польського“ з дня 25 квітня: „Чимало руських священників не виконують обов'язків у відношенні до держави, і то до тої міри, що навіть не править богослужень у державне свято, що н.



# Найліпші вудженини

щоб би і в ратуху, а нещастя, він для 12 десяти злотих (сам є великим багатим!) і порадиш їм до помилки на Загребсько, щоб вона зробила медолюбну операцію. Так і сталося. По операції одяк ділячи тежко занедужала, справляючи на яку, ліжачи судово-медицинської комісії, перед котрою ділячи і її матір розповідає все. На висновок прокуратури арештовано помилку за ділячи ліжачи злочину з § 143 а. к., а проти д-ра Шелюга помічено кримінальний злочин з § 123 а. к. і з § 145 ст. 2, к. і, а проти його на волі, хоч тут медолюб не пристосувати до нього примусовий злочин арешту з § 180 ст. 2, к. і, крім того на висоту наземної землі, крім (від 10 до 20 м. висотою землі). Афера викликає загальне обурення на д-ра Шелюга і всі бажають, щоб су-проти нього примієно закон кримінального.

— **Дорога залізнична.** 17-літній Стефан О. пішов на оману аж на поліцію, що її сподіваний "виробник". 19-літній Стефан К. кандидат учительської семінарії, залізничний до неї нікого рік року, виникли від неї 300 зов. і шек. Ділячи продав свої медо, щоб вибратися з на-рештєм на Україну, але він вибрався ра-ніше сам аж до Варшави, де його й арештовано.

— **З хроніки самогубств.** Миский у-владомець Владислав Козак хотів учора повіситися; причина невідома.

— **Також добча.** На вулиці Вістова, біля Кашу, якіс злочин дали фальшиві анжас поїздами, який зупинився. Коли ма-шинист розкошував з будинком, у чоку, ріс злочин розбився в буди підруччю часу і злочин з добою... 30-ма злотини і 50 білетами.

— **Револьвер танцю.** Французький син-дикат учителя танцю проголосив світо-вий найстрашнішим однієї зі своїх членів, на-тій підставі, що він танцював без уперу 147 годів.

— **Неділний відпочинок.** В Осло на одній великій церквіній мічу, проф. університету Тарангер промовував проєкт закону про недільний відпочинок, який титнується понад 32 годів, від суботи не-до до понеділка рано. За весь цей час крім прайї необхідної для проживання на-селення та лікарської допомоги весь рух пови-нен бути припинений: трамвай, автомобілі, навіть пошта і спортивні вправи повинні замисити під загрозлою суворою кар. Цер-ковна влада в Норвегії хоче піти слідом Шотландії, однак преса висловлює сум-ніа, чи на такий проєкт уряд згодиться.

— **Катастрофи.** Великий борець спі-вачки страшенні шкоди в Тексасі та Ок-лахом: заселив села та містечка дивини; 17 убитих, багато поранених. — На північній Кавказі у річкових місцях третини землі; будівлі повисли. — У Нью-Йорку згоріли на головній вулиці 5 Авені, два величезні дома.

— **По широкому світі.** У Москві по-чались наради синоду живої російської держави. — Переговори з Абд-ель-Крімом, по французьким листкам, сідатися успі-шом. — Турецький уряд нагається, чи має піти на порозуміння з Англією проти італійсько-грецького союзу, чи з СРСР. — Англійський уряд приготується до підписання договору з Туреччиною. — У Лісії (Бельгія) прийшло на мічу до білки між націоналістами та комуністами: с равені. — У північній Африці, Сомалі, відбуло повстання проти італійської вла-ди: 150 убитих повстанців, 6 італійських жоєнів і 28 ранених. — Радянський уряд не годиться на доплата китайського (не відкину свого представника з Пе-кина, Кайхана.

— **З театру.** Повторення драми "Над безоднею" в незмінній обсяді на пер-ший день Великодній свят (суботу 2. тра-вня) в селі ім. Лисенка. — На другий день свят поєматрагосної комедії Боа-ха "Справжнє кохання" — в тілже селі.

## 3 чужих видань.

До питання про релігію і характер. — Праці по політичній структури Чехословаччини.

Появилася книжка славного німецького педагога Фр. В. Ферстера, яку від-разу перекладають на кілька світових мов: "Religion und Charakter. Psychologische Untersuchungen und pädagogische Vorschläge." (Rohracher Verlag, Zürich und Leipzig 1920, ст. 464). Цю працю уважає Ферстер закінченим, останній словос-воєї педагогічно-реформаторської дія-льності. Ферстер як педагог відомий був до світової війни зі своїх відомих ви-ступів. Він був прихильником так званого

культури, яка не признає релігії в закінченню нашою розуміння. Ферстер приймає погляд, що людина повинна розвинути сама в собі, без допомоги релігії, етичні мотиви й поривання; він не осно-вує потреби релігії, але хотів збуду-вати свою етику поза нею. Писав Фер-стер двоїдну книгу свого часу: "Пантеїзм і атеїзм, а в часі війни і після її закін-чення він не тільки ставив на християн-ському становищі, але й доказує, що не-хотівати можна тільки на релігійних основах (Christenheit und Pädagogie 1918, Christenheit und Klassenkampf 1919). Пана-теїзм, що яку гадано відрі, казав на за-кінченню процесу в розвитку Ферстера від "людювства до християнської етики. В своїй книжці розкривається Ферстер з прихильниками березівської моделі, в першій мірі з французькими ученими, докладаючи, що така мораль не в силі вижити ні в культурі ні в волі. Розуміється, він різко виступав проти різникового, антирелігійного відхилення церкви від де-яких, казуючи на сумні наслідки такого розділу для обох устанів. Дуже багато місця присвячує він філософії, поні чому Нішін є йому симпатичний, як такий, що попадає в роздуми і за неможливості без релігійного життя. Зі свого педагогічного становища обговорює Ферстер докладно відношення моральної науки до релігії, яка ніколи не тенденція представити бі-лію і релігійні науки тільки історично, за-кріплюючи тим їх етичний зміст. Даше розвивається Ферстер із психоаналі-зом, яку він осуджує безпощадно. При-тому під визначення учення не відомо-ний і з той методи якої уживає церква в педагогії: він закидає їй, що вона не бере під увагу духовного середовища, в якому живе модерна людина, а посту-пується старими, готовими догмами. Це праця Ферстера є дуже актуальною, не диво, що вона викликає таке велике за-цікавлення в світі. Особливо ж відношення християнства до модерного життя ціка-ють нині кожну культурну людину, як це видно з великої літератури, що займаєть-ся цим питанням, у кожного народу. Книжка Ферстера написана спокійно, без-сторонньо і безвартібно; він не виступав проти ані не боронить якоїсь означеної церкви, а лише як старий педагог з ба-гатьма теоретичним і практичним досвідом. Праця Ферстера найде певно своїх чита-чів і між Українцями.

Видання "Оріє" у Празі видало нову книжку про Чехословаччину в ні-мецькій мові, яку можна поручити ко-жому, що цікавиться політичним життям і відносинам в найкраще зорганізований і політично зручно ведений слованський держави. Це Йосифа Хмел-жа "Die politische Gliederung der Tschechoslo-vaeki" (Прага 15 ч. к.). В книжці по-даний історичний перебіг політичних партій Чехословаччини, на окремих та-блицях представлено соціальні, національні і релігійні поділ населення держави, а потім слідує статті про чеські і словацькі партії (мішанські, аграрні, соціалістичні, консервативні) і про партії національних меншостей (німецькі, ма-дярські, польські, жидівські). Зовсім окре-ма стаття присвячена українській ("рус-кій" меншості, як такий, що має заг-ранізовану автономію (Пікардська Русь). В книжці є табеличний перебіг чеських і словацьких партій, потім всі національних меншостей і партій укра-їнського Закарпаття — на основі вислі-ду виборів у минулому році. В закінченні подано ще раз підсумки цілої праці. По-літична структура Чехословаччини незна-чайно цікава, а праця Хмелжа написана легкою, поглядною методикою. Хто цікавиться цим питанням, прочитає цю книжку з користю. (Ін.)

Видання "Оріє" у Празі видало нову книжку про Чехословаччину в ні-мецькій мові, яку можна поручити ко-жому, що цікавиться політичним життям і відносинам в найкраще зорганізований і політично зручно ведений слованський держави. Це Йосифа Хмел-жа "Die politische Gliederung der Tschechoslo-vaeki" (Прага 15 ч. к.). В книжці по-даний історичний перебіг політичних партій Чехословаччини, на окремих та-блицях представлено соціальні, національні і релігійні поділ населення держави, а потім слідує статті про чеські і словацькі партії (мішанські, аграрні, соціалістичні, консервативні) і про партії національних меншостей (німецькі, ма-дярські, польські, жидівські). Зовсім окре-ма стаття присвячена українській ("рус-кій" меншості, як такий, що має заг-ранізовану автономію (Пікардська Русь). В книжці є табеличний перебіг чеських і словацьких партій, потім всі національних меншостей і партій укра-їнського Закарпаття — на основі вислі-ду виборів у минулому році. В закінченні подано ще раз підсумки цілої праці. По-літична структура Чехословаччини незна-чайно цікава, а праця Хмелжа написана легкою, поглядною методикою. Хто цікавиться цим питанням, прочитає цю книжку з користю. (Ін.)

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на-родня фортеця, це певний захист і добі михайліття!

## Дрібні оголошення.

**БАПЕЛЮХИ** нічочі найновіших фас-онів, найкращі ціни поручає фірма Ка-зімир Соука Магалин Новості для Пана і Пана, Львів, Галицька ч. 15, 1617

**ДАХІВКУ** палену, найліпшої якості до-сталися по фабричних цінах негайно по замовленню фірма "УНА" Дрогобич, 1625

**ШУКАЮ** посади управителя господарством і зарплату домог. Адміні-страція "Діла", "Господарство", 1610 3-3

всілякого рода по дешевих цінах. Рівнож поручаю всім різничим кружкам і складникам ковбас, вудженку і солонину. Висилку на провінцію полагаджуться відво-отно. 1626

**ВСТРУПІТИ** ВИЖИМ, почта Золочів буде будуватися цього року журналю перекра. Панове будівники можуть до 10 травня (жовт) п. о. переглянути в паролі-жний канцелярії умови і кошториси та показати свою оферту. Неповняті оферти осягнуть без відповіді. — **Парохіальний Комітет.** 1619 2-2

**ФОРТЕПІЯНИ**, піаніно, фісгармонії, най-новіші моделі першорядних фабрик в найбільшій стані, уживані, запле на скла-ді від 180 доларів, поодає, купте, міняє, ретельно, фірма від 37 міт: Галич, Львів, Панама 21, Телефон 35-45, 1581 5-5

**ГР-КАТ** УРЯД парохіальний в Угерську пошукує іспитованого яка правленого дрігіванта хору, який знає роботу при кооперативі і був би режисером аматор-ського кружка при читальні. Зголошення: Гр-кат. Уряд парохіальний в Угерську п. в місця біля Стри. 1628 1-1

**БАНЦЕЛІРНО**, добре заведену, в по-віттові місті, близько більшого око-вужного міста, відступити на довідний умо-вах відомості, що переписується закла родинних примі. Гасне мешкання з урід-женням з городом до об'їзду по дого-вору. Зголошення приймас з чужності д-р М. Реннер, Львів, площа краківська ч. 10, 1622 1-2

## ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Реджіїм по відповідає.

цукорня

**"ПЧІЛКА"** ЛЬВІВ, РИНОК 27.

поручас на СВІТА свої цукорняні 1622 виробн. 1-3

Замовлення винохує солідно.

## ВИНА

природні угорські, французькі, австрійські і полудневі по дуже приступних цінах

1624 **Тадей Цесьліньскі** 1-4

Львів, вул. 3. Мая ч. 5. Телефон 36-31.

Централа вин з власних токарських виноградів.

**КИШКИ** до роблення ковбас

начиння і кухонні прилади, торгівничі, млинки до мігдалів і маку, стиски до шинок.

Передсвятковий опуст 20%

**К. Павліковскі**

Львів, Рутовського 12.

1621 проти костела оо. Єзуїтів. 2-5

НА СВЯТІ

ВИНА

НА СВЯТІ

Угорські:

Шаморднер старий	зол.	6/50
Badacsonyer		7-
Riesling		7-
Leanyka		7-
Etlaner червоний		5-
Burgunder червоний		5-

Австрійські:

Mailberger		зол.	6/50
Vöslauer Goldbeck			7/50

Французькі:

Graves superieur		зол.	5/50
Haut Barsac			7/50
Haut Sauternes			8-
St. Estephe, червоне			5/50
St. Julien			6/50
Chateaux Lafite			8-

КОНКУРС.

на посади учителів вищих клас приватної жіночої гімназії для математики, латини, рисунка, руханки. Платня 75 при державної. Подання до кінця травня. 1618 2-3

Виділ Укрїнського Інституту для ділач в Паризі, Львів, Тарасівка

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!

Ширіть наш часопис!







до людського позитивного права називаємо „*ius patitur*“. Поділяю до того математичну формулу, він заповняється призначеною дефініцією для науки, а покликується на слова французького вченого: „*Le droit — c'est la vie*“, вносить в того не лише на звязок права з біологією, аде й на звязок усіх „стиглих“ наукам „аж до місця, де затірається різниця між фізикою і хімією“. Якщо твердиться — каже автор — що біологічні закони можуть стояти в тісній звязи з хімічними і фізичними, то є обов'язком і представників соціологічних наук (з тим і юриспруденції) з нею тиеснитися. Тут автор заступається і перераховує різницю між знанням законів і наукою права, уживаючи до того німецьких термінів. Прикінці уступу пригадує собі про індуктивний метод і не знати звідки береться його теза, що юриспруденція мусить послугуватися індуктивним методом. Але — зазначає автор — юристи не знають індуктивного методу і тим аном „наче би загнала у глухому середньовіччю“. Звідка про середньовіччя дає авторів припад розглянути стан зоології в середніх віках та привнезає його опис до висказу, що нинішній юриспруденція стоїть нижче ніж у середньовіччю. Тому треба шукати нових шляхів і хоч яка потрібна наука історії права, треба викинути „історичний крик“, значить: вийти поза старі рамки, в яких позначено научний дослід окремих ділянок права“. Тому „науки законів психофізіології і психофізики мусять мати повний вальор і для юриспруденції“ і автор почуває охоту розслідати правні відносини „так, щоб можна їх уложити в пропорції, в формулірвань“.